

OBSAH

ÚVOD	9
I. SOUČASNÉ KONCEPCE MANŽELSKÉ TERAPIE	11
1. Dynamická manželská terapie	14
1. Vědomá a nevědomá manželská smlouva	14
2. Projekce neuspokojených potřeb z dětství	16
3. Modely z primární rodiny	17
4. Kombinace typů osobnosti	22
2. Behaviorální manželská terapie	25
1. Vzájemné kladné chování	27
2. Návčik dovedností	29
3. Manželská dohoda o změnách chování	30
3. Humanisticko-psychologická manželská terapie	33
1. Otevřená komunikace	34
2. Odreagování agresivních pocitů	34
3. Empatie, vřelost a opravdovost	35
4. Otevřené manželství	36
4. Systémové pojetí	38
1. Obecné systémové pojetí	38
2. Rodinná systémová pojetí	40
5. Racionálně edukativní manželská terapie	43
6. Hodnotové pojetí manželské terapie	46
7. Sovětské pojetí manželské terapie	48
8. Syntetické pojetí manželské terapie	51
1. Mínulost a přítomnost	52
2. Jedinec a systém	52
3. Realita a ideály	53
4. Obecné a zvláštní	53
II. NÁCVIK KOMUNIKACE	56
1. Výchozí postup při nácviu komunikace	56
2. Verbální chování jako faktor ovlivňovaný a ovlivňující	58
3. Sdělování	60

4. Příjem sdělení	61
5. Odstranění vzájemného obviňování	63
6. Pozitivní komunikace a ovládání agresivních pocitů	65
7. Akceptování rozdílů	70
8. Průběh nácvičku komunikace	71
9. Nácvička řešení problémů	72
10. Technické pomůcky při nácvičce	75
11. Návod k řešení problémů	81
12. Manželská taktika	85
13. Konstruktivní hádka	89
III. ZÁKLADNÍ TYPY PROBLÉMŮ A JEJICH ŘEŠENÍ	94
1. Osobnosti manželů	94
1. Normální rysy osobnosti	94
2. Abnormální rysy osobnosti	97
2. Manželský vztah	108
1. Volba partnera	108
2. Očekávání a manželská smlouva	110
3. Determinanty vztahu odvozené z primární rodiny	110
4. Profily vztahů	115
5. Láska	119
3. Vývoj vztahu v čase	124
1. Vývojová stadia	124
2. Druhé manželství	126
3. Vývojové krize	130
4. Vnitřní manželská situace	134
1. Rodinné hospodaření	134
2. Trávení volného času	136
3. Výchova dětí	138
4. Sexuální soužití	144
5. Vnější vlivy	156
1. Rodiče a příbuzní	156
2. Přátelé, známí, sousedé	161
3. Mimomanželský kontakt a mimomanželský vztah	162
4. Jiné	170
IV. ORGANIZACE A TAKTIKA TERAPIE	173
1. Práce s jedním z manželů	174
1. Důvody volby	174
2. Používané metody	175
2. Společná sezení s dvojicí	179
1. Nárys průběhu	179
2. Kombinace s individuálními sezeními	183

3. Skupinová manželská terapie	184
1. Formy práce s dvojicemi ve skupině	185
2. Speciální skupinové techniky	189
4. Chování a postoje terapeuta	191
1. Direktivní a nedirektivní přístup	191
2. Ostražitost a důvěra	193
3. Rozum a emoce	195
5. Rozvodová terapie	196
1. Předrozvodové období	198
2. Rozvodové období	200
3. Porozvodové období	201
4. Závěrečné poznámky	202
V. VÝZKUM MANŽELSKÉ TERAPIE	204
1. Metody posuzování efektu manželské terapie	204
1. Dotazníky manželského přizpůsobení	205
2. Jiné dotazníky	207
3. Metody posuzování chování a interakce	209
2. Příklady výzkumu s kontrolní skupinou	213
1. Behaviorální manželská terapie a kontrolní skupina čekatelů	213
2. Behaviorální a komunikační manželská terapie	215
3. Skupinová behaviorální a interakční manželská terapie	216
4. Mnichovská studie	216
5. Brněnská studie	218
6. Závěr	220
LITERATURA	221
REJSTŘÍK	233